

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2017. év november hó 21. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette miatt az I. r. vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2017. év május hó 31. napján kelt 7.B.741/2016/17. számú ítéletét megváltoztatja.

Az I. rendű és a II. rendű vádlottakkal szemben kiszabott büntetést 500-500 (ötszáz-ötszáz) napi tétel pénzbüntetésre enyhíti azzal, hogy egy napi tétel összege az I. rendű vádlottnál 2.000 (kétezer)forint, a II. rendű vádlott esetében 3.000 (háromezer) forint.

A pénzbüntetés teljes összege az I. rendű vádlott tekintetében 1.000.000 (egymillió) forint, a II. rendű vádlott tekintetében 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint.

Az I. rendű vádlott adóellenőri foglalkozástól történő eltiltását 1 (egy) évre enyhíti.

A szabadságvesztést, annak végrehajtásának felfüggesztésére és a feltételes szabadságra bocsátóságra vonatkozó rendelkezést mindkét vádlott tekintetében mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 50.000 (ötvenezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A Fővárosi Törvényszék a 7.B.741/2016/17. számú ítéletében bűnösnek mondta ki az I. rendű vádlottat 5 rendbeli a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.] 305. §-ának a) pontja szerinti hivatali visszaélés büntetében, a II. rendű vádlottat 5 rendbeli a Btk. 305. §-ának a) pontja szerinti felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében. Halmazati büntetésül az I. rendű vádlottat 1 év 10 hónap szabadságvesztésre, 3 év adóellenőri foglalkozástól eltiltásra és 200 napi tétel, napi tételenként 1.200 forint összegű, összesen 240.000 forint pénzbüntetésre, míg a II. rendű vádlottat 1 év 10 hónap szabadságvesztésre és 200 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint összegű, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Mindkét vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, egyben megállapította, hogy elrendelése esetén a szabadságvesztést börtön fokozatban kell végrehajtani és a vádlottak legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatóak feltételes

szabadságra. Nem teljesítés esetére felhívta a pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó törvényi rendelkezéseket is.

Az I. rendű vádlottat az ellene 1 rendbeli a Btk. 305. §-ának a) pontja szerinti hivatali visszaélés büntette, a II. rendű vádlottat az ellene 1 rendbeli a Btk. 305. §-ának a) pontja szerinti felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól felmentette.

Kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bünyügyi költség viselésére, oly módon, hogy a vádlottak egyetemlegesen 53.587 forintot kötelesek, a II. rendű vádlott 129.580 forintot külön köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen – amelyet az ügyész tudomásul vett – az I. rendű vádlott és a védője felmentés végett, a II. rendű vádlott és a védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.558/2017/1. számú átiratában – a vádlottak javára bejelentett fellebbezéseket megalapozatlannak tartva – indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla csak annyiban változtassa meg az elsőfokú ítéletet, hogy a vádlottak által elkövetett hivatali visszaélés büntette törvényhelyeként a Btk. 305. §-ának c) pontját jelölje meg.

A jogi minősítés megváltoztatását célzó indítványt azzal indokolta, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a személyes cél érdekében történő hivatali fellépés, az alakilag törvényes eljárás, a hivatalos minőséghez fűződő jogosítványok társadalmi rendeltetésükkel ellentétes gyakorlása, a hivatali helyzettel egyéb módon való visszaélésnek tekintendő (BH 2004.493, BH 1996.185.), jelen büntetőügyben csak akkor valósult volna meg a Btk. 305. §-ának a) pontja szerinti kötelességszegő magatartás, ha az I. rendű vádlott az informatikai rendszerben a lekérdezésre, illetőleg az adótitokhoz hozzáférésre nem rendelkezett volna jogosultsággal.

Az I. rendű vádlott a másodfokú eljárásban előterjesztett beadványában fellebbezése célját már elsődlegesen a felmentésben, másodlagosan a büntetés lényeges enyhítésében és előzetes mentesítésben jelölte meg.

Felmentést célzó indítványát arra alapította, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg a tényállást, törvénysértően és a logikai szabályokkal ellentétesen vont le következtetést a bűnösségére. Kérte figyelembe venni, hogy a lekérdezések jóval a telefonbeszélgetések után történtek, semmilyen bizonyíték nem támasztja alá, hogy a II. r. vádlottal megosztotta volna a lekérdezések eredményét, miként azt sem, hogy hivatali működésével közvetlen összefüggésben, a közhatalmi funkció gyakorlásához kapcsolódóan törvényellenes magatartást tanúsított volna. A telefonbeszélgetés során elhangzott kijelentések legfeljebb a bűncselekmény előkészületeként lennének értékelhetőek.

Az elsőfokú bíróság a tényállás 1-es pontja esetében nem tulajdonított annak jelentőséget, hogy az adóigazgatási eljárás befejezésekor már nem a II. r. vádlott volt a B. Kft. jogi képviselője, az egy évig tartó megbízása alatt semmit nem intézett a gazdasági társaság érdekében, és a belső információk megszerzését éppen az adóhatósági eljárás elhúzódása cáfolja.

A tényállás 2-es pontja szerinti X. Kft.-vel kapcsolatban a telefonbeszélgetések során valóban felvetődött információgyűjtés, de a lekérdezésre csak egy hónappal később került sor. Az adóhatóság költözése mindenki számára megismerhető információ volt, a közlés konkrétumokat nem tartalmazott, és azt nem is követte a gazdasági társaságot érintő megkeresés (a X. Kft. nem adott megbízást a II. rendű vádlottnak, az ügyvezető tagadta, hogy őt bármelyik terhelte megkereste volna).

A tényállás 3-as pontjánál a telefonbeszélgetésekből semmilyen információ nem derül ki, a lekérdezés három hónap elteltével történt meg, továbbá az Y. Kft. ügyvezetője tagadta a befolyásolást.

A tényállás 5-ös pontjában nem történt lekérdezés, és a V. Kft. ügyvezetője tagadta, hogy őt bárki megkereste volna az adóigazgatási eljárásban történő képviselő ellátására.

A tényállás 6-os pontja esetében sem bizonyított, hogy a lekérdezés után bármilyen adatot átadott volna a II. r. vádlottnak, a Z. Kft.-t sem ő, sem a II. rendű vádlott nem kereste meg.

Utalt az I. rendű vádlott a Kúria 2017.251. számú eseti döntésére is, amely szerint a bűncselekmény megállapítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a köteleességszegés vagy a hivatalos személy hatáskörébe utalt jogosultság önkényes gyakorlása, a hivatali helyzettel történő visszaélés közvetlen hatással van a hivatalos személy közfeladatát ellátó tevékenységére; ennek hiányában bűncselekményről nem, legfeljebb fegyelmi vétségéről lehet szó. Eszerint nem állapítható meg a hivatali visszaélés bűncselekménye annak a hivatalos személynek a terhére, aki nem a hivatali jogosítványait gyakorolta rendeltetésellenesen, a cselekménnyel összefüggésben közhatalmi feladatot nem látott el, köteleességszegő magatartását nem a közhatalmat gyakorló tevékenysége kapcsán, hanem kizárólag a közszolgálati jogviszonyából származó köteletségét sértve valósította meg.

A nyilvános ülésen az I. rendű vádlott kirendelt védője elsődlegesen hatályon kívül helyezést, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és védence felmentését, harmadlagosan a büntetés enyhítését kérte, az alábbiakra hivatkozva.

A tényállás felderítetlen és iratellenes megállapításokat tartalmaz, az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre téves következtetést vont le, továbbá indokolási kötelezettségének sem maradéktalanul tett eleget, ebből következően az elsőfokú ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

Semmi nem támasztja alá a tartós kapcsolat kiépítésére és bünszövetségben eljárásra történt bírói következtetést (ítélet 12. oldal első bekezdés), ezt nem alapozza meg pusztán az a körülmény, hogy ismerték egymást és a két hónapot felölelő időszakban – a kapcsolódó vizsgálatok miatt – többször beszéltek egymással telefonon.

Az I. r. vádlottnak vezetőként valóban korlátlan hozzáférése volt az adatokhoz, azonban az adóigazgatási eljárásokat a revizorok végezték, közbeavatkozására csak akkor volt szükség, ha valamelyik kevésbé felkészült revizor a munkájában elakadt.

Nem fogadható el, hogy a bíróság a köteleességszegésről mint szakmai kérdésről történő döntésekor nem vette figyelembe az adóhatóságnál lefolytatott belső vizsgálat eredményét és az I. r. vádlott felettesének, F.F.-nek a tanúvallomását.

Az érintett gazdasági társaságok egy zárt piac szereplői voltak, ha egyikükkel szemben adóigazgatási eljárás indult, ez további száz céget is érinthetett volna, de nyilván csak néhányal szemben folytattak vizsgálatokat. Nem bizonyított az a megállapítás, miszerint a II. r. vádlott behálózta volna a kérdéses cégeket annak érdekében, hogy azoknak előnyöket nyújtson: a X. Kft., T. Kft. és V. Kft. tanúként kihallgatott képviselői nem ismerték a vádlottakat, velük kapcsolatba nem kerültek. Annak sincs különösebb jelentősége, hogy P.B. ismerte T.M.-t, az ugyanis csupán egyik beszállítója volt, továbbá az adóhatóság költözése sem tekinthető olyan adatnak, amely ne lett volna kiadható (tényállás 2-es pontja).

A tényállás 4-es és a 6-os pontjaiban írt cégek esetében lekérdezésre eleve nem került sor, a T. Kft. cégadatai nyilvánosak voltak, az pedig közismert, hogy az adóhatóság elektronikus levelére nem kell válaszolni. A Z. Kft. (tényállás 5-ös pontja) ellen nem indult adóigazgatási eljárás.

Nem volt megállapítható az eljárás során, hogy az iratok „parkoltatására” került volna sor, miként azt sem, hogy az I. r. vádlott bármelyik revizort utasította volna az eljárással kapcsolatban.

A kihallgatott telefonbeszélgetéseket szövegkontextusukban kellett volna vizsgálni, és azokat a tanúk jelenlétében is meghallgatni. E beszélgetések egyfajta „zsiványkodás” látszatát keltik, de ez legfeljebb fegyelmi vagy etikai vizsgálat megindítását alapozhatta volna meg. az I. r. vádlott azért nem hátrította el azonnal a kérést, mert nem akart sértő módon viselkedni.

Az enyhítést, különösen az előzetes mentesítés alkalmazását célzó indítványát a védő azzal indokolta, hogy a jelentős időmúlás ellenére a büntetlen előéletű védencével szemben az első fokon eljáró bíróság – megsértve a belső arányosság követelményét is – eltúlzott büntetést szabott ki, anyagi haszonszerzés hiányában alkalmazott pénzbüntetést és csak öt tiltotta el foglalkozása gyakorlásától.

A II. rendű vádlott meghatalmazott védője – fenntartva fellebbezése korábban már bejelentett céljait – kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen következtetett védenca bűnösségére, a rendelkezésre álló bizonyítékok (a hangfelvételek, az I. r. vádlott és a kihallgatott tanúk vallomásai) nem támasztották alá a bűncselekmények elkövetését. A hangfelvételek tartalma ugyan ébreszthet gyanút, azonban ezt a bíróság elnagyoltan kezelte, ugyanis a telefonbeszélgetések nem voltak komolyak, és az I. r. vádlott a kérdésnek nem is tett eleget.

A védenca javára értékelt bűnösségi körülmények mellett (büntetlen előélet, indokolatlanul hosszú időmúlás) további enyhítő tényezőként kérte értékelni a II. r. vádlott életkorát, amely nagyobb súlyt ad kedvező előéletének.

A védelem álláspontja szerint a büntetési célok szabadságvesztés nélkül is elérhetőek, így a bűnösség megállapítása esetén kizárólag pénzbüntetés alkalmazására tett indítványt, másodlagosan a szabadságvesztés és a felfüggesztés próbaidejének mérséklésére, egyidejűleg – függetlenül a beismert vallomás hiányától – a vádlott előzetes mentesítésben részesítésére.

A II. rendű vádlott felszólalásában kifejtette, hogy a lekérdezések a telefonbeszélgetésektől teljesen függetlenül, minimum négy héttel később, egyik esetben pedig három hónappal később történtek, így semmi nem igazolja, hogy az adatok átadására sor került volna. Amennyiben valóban az információk átadása lett volna a cél, akkor a telefonbeszélgetéshez közeli időpontban történtek volna a lekérdezések, így a cselekmény célzata sem igazolt. Előnyük nem származott a gazdasági társaságoknak, mivel velük szemben – a B. Kft. kivételével – nem indult adóigazgatási eljárás, az Y. Kft. jogi képviselőjeként korábban, 2011. január hónapban járt el.

A gazdasági társaságok vezető tisztségviselői az I. r. vádlottal soha nem találkoztak, ő is csak három cég ügyvezetőjét ismerte. Négy gazdasági társasággal egyáltalán nem vette fel a kapcsolatot, így előnye sem származhatott volna az adatokból. A B. Kft. esetében sem befolyásolta az adóigazgatási eljárást, később meg is szűnt a jogi képviselői megbízása, márpedig, ha bármilyen fontos információt szerzett volna, az eljárás nem húzódott volna másfél évig.

A bíróságnak figyelembe kellett volna vennie az adóhatóság belső vizsgálatának eredményét, ugyanis arra szigorú eljárási szabályok szerint került sor, ilyen esetben a vizsgálat négy „szűrőn” megy keresztül, majd a bünyügyi igazgatóság dönti el, hogy történt-e kötelességszegés.

Telefonon folytatott magánbeszélgetéseikben az I. r. vádlott az adóhatósági dolgozókra jellemző elhárító magatartást tanúsított, semmitmondó válaszokat adott. A külföldi megkeresésre indult eljárás esetében nem közölte, hogy melyik országból és milyen ügy miatt érkezett a megkeresés, a kapcsolódó vizsgálatokról konkrét adatokat nem közölt, az adóhatóság költözése pedig ismert információ volt.

A büntetés kiszabása körében arra hivatkozott, hogy ugyan nem ítélték foglalkozástól eltiltásra, de a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt, illetve annak megszűnésétől számított további két évig nem tevékenykedhet ügyvédként, ennek következtében családja megélhetése, egyetemista gyermekének támogatása kerülhet veszélybe.

A vádlottak javára bejelentett fellebbezések az enyhítés tekintetében vezettek eredményre.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal támadott ügydöntő határozatot a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény [a továbbiakban: Be.] 348. § (1) bekezdése alapján a megelőző bírósági eljárással

együtt bírálta felül, nem képezték viszont a felülbírálat tárgyát az elsőfokú ítélet felmentő rendelkezései, azok ellen ugyanis nem jelentettek be jogorvoslatot [Be. 348. § (2) bekezdés].

Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta.

Az ítélet indokolásának személyi része a II. rendű vádlottnak a nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján annyiban szorul kiegészítésre, hogy e terheltnek 200 000 forint öregségi nyugellátása és további kb. 300 - 350 000 forint jövedelme van, ebből gondoskodik a 18. életévét betöltött, egyetemen továbbtanuló gyermeke eltartásáról, tandíja kifizetéséről is. Vagyonát képezi a Budapest, XIII. kerület, Jászai Mari tér, I. emelet 1/A. szám alatti, kb. 60 millió forint értékű lakás.

A Be. 352. § (1) bekezdésének a) pontja szerint eljárva, a másodfokú bíróság az iratok alapján azzal egészíti ki a tényállást, hogy a B. Kft. esetében a vizsgálattal megbízott adóellenőr M.-né B.Á. volt (megbízólevél, nyomozati iratok 643. oldal), az Y. Kereskedelmi Kft.-től a II. rendű vádlott 2011. január 27-én kapott megbízást a jogi képviseletre (meghatalmazás, nyomozati iratok 1845. oldal).

E kiegészítésekkel a tényállás megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathű és téves ténybeli következtetésektől mentes, így az a Be. 351. § (1) bekezdése és – részben – a 352. § (2) bekezdése alapján iránymódosító volt az ítélet felülbírálata során.

Az elsőfokú bíróság a törvényesen lefolytatott bizonyítási eljárás során beszerzett bizonyítékok számbavételekor, azon belül is a vádlotti vallomások ismertetésekor az I. rendű vádlott nevénél – nyilvánvaló elírás folytán – tévesen tüntette fel a doktori előtagot (ítélet 5. oldal utolsó előtti bekezdés), azt tehát mellőzni kellett. Ugyanebben a körben, a bizonyítékok felsorolásánál a tényállás 6-os pontja esetében a Z. Kft.-vel kapcsolatban az első két telefonbeszélgetésre helyesen 2012. január 11-én és 2012. január 13-án került sor (ítélet 10. oldal utolsó bekezdés, 11. oldal első bekezdés). A nyomozati anyag – az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben – a tényállás 2-es pontja esetében a 2012. január 13-án 10 óra 33 perckor megkezdett telefonbeszélgetést a nyomozati iratok 2480. oldalától, míg a tényállás 3-as pontja esetében a 2011. október 28-án folytatott telefonbeszélgetést a nyomozati iratok 2402. oldalától kezdődően tartalmazza (ítélet 8. és 9. oldalai).

Az első fokon eljáró bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességükben megfelelően értékelte, majd részletesen, meggyőzően és logikai hibáktól mentesen indokolta, hogy a tényállást a vádlottak következetes tagadásával szemben mely bizonyítékok alapján állapította meg.

Az ügyben a legfontosabb bizonyítékok valóban a titkos információgyűjtés keretében történt lehallgatások hanganyaga volt, a rögzített telefonbeszélgetések során a cégnév alapján beazonosítható gazdasági társaságokra, illetőleg a II. rendű vádlott által kért és az I. rendű vádlott által szolgáltatott adatokra vonatkozó konkrét közlések hangzanak el, nem alapos tehát az a védői érvelés, miszerint a beszélgetések „komolytalanok”, az ominózus mondatok legfeljebb fegyelmi- vagy etikai vizsgálatot megalapozó „zsiványságra” utalhatnak. A kérdéses mondatok kifejezetten a szöveggörnyezetükben értékelhetőek, és bizonyító erejüket a releváns tények tekintetében tovább erősítik a beszerzett egyéb okirati bizonyítékok. Kiemelendők a NAV bevallásfeldolgozó- és revíziós informatikai rendszeréből történt adatlekérdezések naplózásáról készült kimutatások, a B. Kft.-vel szemben 2011. október 26-án indult adóellenőrzési eljárásra vonatkozó iratok, és e gazdasági társaság által 2012. január 17-én a II. rendű vádlottnak adott jogi képviselői megbízás, valamint a Z. Kft.-vel szemben 2012. január 30-án indult vizsgálatra vonatkozó iratok. Az adóhatóság elköltöztetésére és az elektronikusan megküldött megkeresés esetén a teendőkre vonatkozó közlések más esetben nem lennének tényállásszerűek, azonban itt nem általános tájékoztatásról vagy

a munkahelyi viszonyokról történő baráti beszélgetésről volt szó, hanem konkrét eljárások kapcsán adott, azokban előnyösen felhasználható információkról.

Az adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés során az adóellenőrök hozzáférhettek a bevallásfeldolgozó- és revíziós informatikai rendszer adataihoz, így szükségtelen lett volna, hogy az I. rendű vádlott a lekérdezésekkel segítse a tevékenységükben elakadt beosztottjait, és mivel a telefonbeszélgetések során a II. rendű vádlott kifejezetten közölte, mely gazdasági társaságok kapcsán kér adatokat, tájékoztatást és „védelmet”, az sem állapítható meg tényként, hogy a lekérdezésekkel az I. rendű vádlott főosztályvezető-helyettesként a beosztottak feletti ellenőrzési jogkörét gyakorolta volna. Ebből következően részéről valóban kizárható az informatikai rendszer adatainak célhoz kötött lekérdezése, függetlenül attól, hogy az adóhatóság a más szempontok szerint lefolytatott vizsgálata során nem állapított meg kötelezettségszegést. E körben helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy jelentősége van a telefonbeszélgetések során körvonalazódó konkrét motívumnak, amelyet viszont a NAV a célhoz kötöttség vizsgálata során nem ismerhetett.

Nincs jelentősége annak, hogy az egyes telefonbeszélgetések és az informatikai rendszerből történt lekérdezések között mennyi idő telt el, ugyanis az I. rendű vádlott a X. Kft.-ről és a Z. Kft.-ről már a lekérdezések előtt is szolgáltatott információkat, a B. Kft. esetében a lekérdezések utáni telefonbeszélgetések tartalma igazolja az adatok átadását, míg a V. Kft. esetében eleve nem történt lekérdezés.

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a megállapított tényállás szerint az I. rendű vádlott vezetőként más módon, például az iratokba történő betekintéssel is hozzájuthatott az ellenőrzési eljárásra vagy az érintett gazdasági társaságokra vonatkozó információkhoz, ennek megtörténtét igazolják a lekérdezések előtt történt adatközlések ténye is.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az adóigazgatási eljárásokra vonatkozó adatok megszerzésével a jogtalan előny előbb közvetlenül a II. rendű vádlottnál jelentkezett, aki a „belső” információk felhasználásával az érintett gazdasági társaságoktól jogi képviselői megbízást akart szerezni. A jogtalan előny abban a kedvező helyzetben nyilvánult meg, hogy a II. rendű vádlott a gazdasági társaságok ügyvezetőihez képest az eljárások menetéről korábban jutott adatokhoz, illetve ügyfelek által meg nem ismerhető információkat szerezhetett meg. Közömbös, hogy utóbb az elképzeléseiből mi realizálódott, annak viszont különös jelentősége van, hogy az adókötelezettség teljesítésére irányuló ellenőrzésben elsőként érintett B. Kft.-től 2012. január 17-én jogi képviselői megbízást kapott. Az Y. Kereskedelmi Kft.-től kapott megbízás nincs összefüggésben a 2011. október 28-án lefolytatott beszélgetésekkel, viszont igazolja az információk megszerzésében való érdekeltiségét.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság egyetértett a megállapított tényállással, és az ebből a vádlottak bűnösségére levont következtetéssel. Az elsőfokú bíróság megalapozottan indokolva, mérlegeléssel állapította meg a tényállást, ezért a felmentést célzó fellebbezések a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán nem vezethettek eredményre.

A bűncselekmények jogi minősítése is törvényes. A Be. 259. § (3) bekezdés e) pontja alapján a másodfokú bíróság az ítélet indokolását kiegészíti a jogi minősítés kapcsán alkalmazott törvényhelyek feltüntetésével, a vádlottak terhére megállapított hivatali visszaélés büntette a Btk. 305. § a) pontja szerint minősül, a II. rendű vádlott felbujtói minősége a Btk. 14. § (1) bekezdésén alapul.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészségnek a cselekmény jogi

minősülésével kapcsolatos álláspontjával. A Btk. 305. § c) pontja szerinti hivatali helyzettel egyéb módon történő visszaélés körébe olyan magatartások vonhatóak, amelyek *a hivatalos minőséghez fűződő jogosítványoknak a társadalmi rendeltetésükkel ellentétes gyakorlásában* töltnek testet [BH 2004/493.], jelen ügyben azonban a szervezeti egység (Társas Vállalkozások Ellenőrzési Főosztálya) operatív irányítását ellátó főosztályvezető-helyettesként – az alárendelt dolgozók utasítási jogán túl – széles körű iktatási, ügyintézési és lekérdezési informatikai jogosultságokkal is rendelkező az I. rendű vádlott a cselekményét *hatáskörében eljárva, a jogaira és kötelességeire vonatkozó törvények és NAV szabályzatok megszegésével* követte el.

A büntetés kiszabása során irányadó és túlnyomórészt helyesen felsorolt bűnösségi körülmények annyiban szorulnak helyesbítésre, hogy a súlyosító tényezők közül ki kell rekeszteni a „szervezettséget”, ez ugyanis a cselekmény elkövetése során nem volt megállapítható: a tényállás szerint a vádlottak ketten álltak egymással kapcsolatban, együttműködésüket a minimális konspiráció sem jellemezte (ezért is volt könnyen feltárható tevékenységük mibenléte).

Az elsőfokú bíróság a büntetési nemek kiválasztásánál és azok mértékének meghatározásánál, ezen belül is a szabadságvesztés alkalmazásánál és a foglalkozástól eltiltás tartamánál nem kellő súllyal vette figyelembe a cselekmény elkövetése óta eltelt, a vádlottak terhére megállapított bűncselekmény elévülési idejének közel kétszeresét elérő időmúlást. Az eljárás ésszerű időn belüli befejezésének követelménye a tisztességes eljárás részjogosítványa [2/2017. (II.10.) számú AB határozat], márpedig jelen ügyben a büntetőeljárás jelentős elhúzódását nem a terheltek magatartása, hanem kizárólag az indokolatlanul és érthetetlenül hosszú tartamú nyomozás eredményezte, annak 2012. április 16-án történt elrendelését követően a vádemelésig több mint négy év telt el (ezzel szemben az elsőfokú ítélet meghozatalára bő egy évre, a másodfokú felülbírálatra hat hónapon belül került sor).

Az ilyen jellegű hivatali bűncselekmények elkövetése alkalmas arra, hogy a társadalomnak az állami szervek törvényes és kiszámítható, illetve a gazdasági élet szereplőinek egyenlő jogokon és kötelességeken alapuló működésébe vetett bizalmát gyengítse, így a hasonló cselekmények megakadályozása érdekében szükség van a hatékony felderítésre és a szigorú büntetésekre. Ugyanakkor a bűncselekmény konkrét tárgyi súlyának értékelésén túl – a Btk. 80. § (1) bekezdésében rögzített elvek szerint – a büntetést úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon az elkövető társadalomra veszélyességéhez és a feltárt bűnösségi körülményekhez is. A vádlottak előélete alapján alappal feltételezhető, hogy önmagában a lefolytatott büntetőeljárás is kellő visszatartó erőt gyakorolt, az I. rendű vádlottnak megszűnt a közszolgálati jogviszonya, így esetében a bűnismétlés, az újabb hivatali bűncselekmény elkövetése nem valószínűsíthető.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok eléréséhez nincs szükség szabadságvesztés kiszabására, még annak felfüggesztése mellett sem, ezért a vádlottak büntetését – a Be. 354. § (4) bekezdése szerinti súlyosítási tilalom kötelezettségét nem sértve – 500-500 napi tétel pénzbüntetésre enyhítette. A vádlottak ismert jövedelmi viszonyaihoz igazodóan, illetve aszerint arányosítva, a pénzbüntetés napi tételösszegét is fel kellett emelni, 2.000, illetve 3.000 forintra. Az enyhítés iránya miatt a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztést, illetőleg annak végrehajtásának felfüggesztésére és a feltételes szabadságra bocsáthatóságra vonatkozó rendelkezéseket értelemszerűen mellőzni kellett.

Cselekményét foglalkozása felhasználásával elkövető az I. rendű vádlottat az elsőfokú bíróság helyesen ítélte az adóellenőri foglalkozástól eltiltásra, azonban annak mértéke az időmúlás miatt eltúlzott, így azt a másodfokú bíróság 1 évre mérsékelte.

Törvényesek és alaposak a pénzbüntetés átváltoztatására és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezések is.

Ezért a másodfokú bíróság – a Be. 361. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen – az elsőfokú ítéletet a Be. 372. § (1) bekezdése alkalmazásával részben megváltoztatta, egyebekben a változtatással nem érintett rendelkezéseket a Be. 371. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

Az eredményes fellebbezések miatt a vádlottaknak a Be. 381. § (2) bekezdése alapján nem kell viselniük a másodfokú bírósági eljárásban a kirendelt védőkkel kapcsolatosan felmerült bűnügyi költséget, mely az államot terheli.

Budapest, 2017. év november hó 21. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

Dr. Lőrinczy Attila István s.k.
előadó bíró

Dr. Németh Nándor s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2017. május 31. napján kihirdetett 7.B.741/2016/17. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla ítéletében foglalt változtatásokkal 2017. november 21. napján mindkét vádlott vonatkozásában jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2017. november 21. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke